

Anexa 24. Reguli privind ajutorul de stat și de minimis

Articolul 107 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE) stabilește o interdicție generală în sarcina statelor membre de a pune în aplicare măsuri de ajutor care întrunesc cumulativ următoarele criterii:

1. sunt acordate de către stat sau de către unitățile administrative teritoriale, din resurse de stat sau resurse ale unităților administrativ-teritoriale, ori de alte organisme care administrează surse ale statului sau ale colectivităților locale indiferent de formă;
2. sunt acordate în mod selectiv;
3. sunt acordate întreprinderilor;
4. asigură un avantaj economic întreprinderilor;
5. distorsionează concurența;
6. afectează comerțul cu statele membre ale Uniunii Europene.

Dacă măsurile de ajutor denaturează concurența și afectează comerțul intracomunitar, acestea nu sunt compatibile cu piața internă, cu excepția cazurilor în care tratatele prevăd altfel.

Articolul 108 alineatul (3) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE) prevede obligația unui stat membru de a notifica Comisiei Europene ajutoarele de stat, astfel încât aceasta să evalueze dacă sunt compatibile cu piața comună. Comisia a definit unele excepții și a declarat anumite categorii specifice de ajutoare de stat ca fiind compatibile cu piața comună, în cazul îndeplinirii unor condiții, acestea fiind scutite (exceptate) de obligația notificării prealabile.

Analiza ajutorului de stat se realizează:

- la nivelul proprietarului infrastructurii / bunurilor create/ modernizate/ reabilite/ (re)amenajate/ extinse/ restaurate/ consolidate/ protejate/ conservate prin proiect;
- la nivelul operatorului infrastructurii / bunurilor create/ modernizate/ reabilite/ (re)amenajate/ extinse/ restaurate/ consolidate/ protejate/ conservate prin proiect;
- la nivelul utilizatorului final.

Elementele de ajutor de stat sunt excluse, **la nivelul proprietarului infrastructurii**, atunci când nu sunt îndeplinite cumulativ criteriile anterior menționate.

Elementele de ajutor de stat sunt excluse, **la nivelul operatorului infrastructurii**, pentru investițiile care vor fi operate de către terțe părți după finalizare (alții decât solicitantul), dacă orice concesiune sau alt tip de contract prin care un terț este însărcinat cu exploatarea infrastructurii/ bunurilor create/ modernizate/ reabilite prin proiect pe perioada de valabilitate a contractului de finanțare se face prin procedură competitivă, transparentă și nediscriminatorie, în condițiile legii în materie de achiziții publice. Prețul perceput pentru utilizarea infrastructurii trebuie să corespundă prețului pieței. Pe perioada de durabilitate a proiectului, exploatarea infrastructurii/ bunurilor create/ modernizate/ reabilite prin proiect se realizează strict pentru îndeplinirea obiectivelor proiectului.

Transmiterea dreptului de administrare asupra infrastructurii care beneficiază de sprijin sau către o structură competentă aflată în subordinea/ coordonarea beneficiarului se realizează exclusiv pentru îndeplinirea obiectivelor proiectului.

Pentru a asigura eliminarea elementelor de ajutor de stat la **nivelul utilizatorului final**, infrastructura realizată prin proiect trebuie să fie publică, deschisă utilizării, transparent și fără discriminare, de către toți utilizatorii, în aceleași condiții.

În cadrul prezentului apel de proiecte, prin prisma ajutorului de stat, sunt posibile următoarele situații:

I) Activități care nu intră sub incidența regulilor de ajutor de stat

Conform punctului 2.2 din Comunicarea Comisiei nr. 2016/C 262/01, prevederile articolului 107 alineatul (1) din TFUE nu se aplică atunci când statul acționează *“prin exercitarea prerogativelor de*

autoritate publică” sau în cazurile în care entitățile publice acționează *”în calitatea lor de autorități publice”*. Se poate considera că o entitate acționează prin exercitarea prerogativelor de autoritate publică în cazul în care activitatea respectivă face parte din funcțiile esențiale ale statului sau este legată de acele funcții, prin natura sa, prin obiectivul său și prin normele care se aplică în cazul acesteia. Activitățile care fac parte în mod intrinsec din prerogativele autorității oficiale și care sunt exercitate de stat nu constituie activități economice, cu excepția cazului în care statul membru a decis să introducă mecanisme de piață.

În cazul în care anumite activități propuse prin proiect constituie o prerogativă a statului, în sensul celor anterior menționate (entitățile publice acționează *”în calitatea lor de autorități publice”*), se poate elimina suspiciunea unui ajutor de stat.

II) Activități care nu implică ajutor de stat, cu respectarea anumitor condiții

Condiții

A. Avantaj economic la nivelul operatorului infrastructurii poate fi exclus în cazul în care concesiunea pentru exploatarea infrastructurii (sau a unor părți a acesteia) se atribuie la un preț pozitiv prin intermediul unei proceduri de ofertare care îndeplinește toate condițiile prevăzute la punctele 90-96 din Comunicarea Comisiei nr. 2016/C 262/01 privind noțiunea de ajutor de stat astfel cum este menționată la articolul 107 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, respectiv competitivă, transparentă, nediscriminatorie.

B. Pentru investițiile care vizează dezvoltarea turismului cultural

Dacă în infrastructura creată/ modernizată/ reabilitată/ (re)amenajată/ extinsă/ restaurată/ consolidată/ protejată/ conservată prin proiect se desfășoară activități legate de cultură, de conservarea patrimoniului și a naturii, se consideră că nu sunt incidente prevederile ajutorului de stat dacă aceste activități au un caracter neeconomic, respectiv sunt îndeplinite următoarele condiții:

- a) finanțarea publică a activităților culturale sau de conservare a patrimoniului accesibilă publicului larg în mod gratuit îndeplinește un scop pur social și cultural;
- b) vizitatorii unei instituții culturale sau participanții la o activitate culturală sau de conservare a patrimoniului, inclusiv de conservare a naturii, deschisă publicului larg plătesc o contribuție bănească care acoperă numai o fracțiune din costurile reale; această contribuție nu este considerată o remunerație veritabilă pentru serviciul furnizat;
- c) activitățile culturale sau de conservare a patrimoniului pentru care se utilizează infrastructura sunt organizate în mod necomercial (de exemplu: activitatea principală a infrastructurii culturale este neeconomică, iar activitatea economică reprezintă maximum 20% din capacitatea anuală a infrastructurii finanțate);
- d) activitățile culturale sau de conservare a patrimoniului sunt nesubstituibile în mod obiectiv (de exemplu: păstrarea arhivelor care dețin documente unice), excluzând existența unei piețe reale;

C. Pentru investițiile care vizează iluminatul inteligent public

În conformitate cu prevederile art. 3, alin. 4 din Legea 51/2006 serviciilor comunitare de utilități publice cu modificările și completările ulterioare, serviciile de utilități publice sunt furnizate/prestate prin intermediul unor operatori sau al unor operatori regionali definiți potrivit art. 2 lit g), respectiv lit. h).

Dacă furnizarea/ prestarea serviciului de iluminat public se realizează prin intermediul unui operator, finanțarea proiectului nu reprezintă ajutor de stat, sub rezerva atribuirii contractului de delegare a gestiunii prin aplicarea procedurilor competitive în conformitate cu legislația în vigoare, asigurând transparența atribuirii contractelor de achiziție publică și încheierii acordurilor-cadru prin publicarea anunțurilor de intenție, de participare și de atribuire (aplicabil în cazul gestiunii delegate).

Operatorul desemnat să presteze serviciul de iluminat public prin gestiune delegată în baza unui contract de delegare a gestiunii trebuie să dețină licență de operare, eliberată de A.N.R.S.C prin care se recunoaște calitatea de operator de servicii de utilități publice în domeniul iluminatului public, conform prevederilor legale.

III) Activități care implică ajutor de stat și/sau de minimis

(1) Acordarea ajutorului de stat/de minimis în cadrul prezentului apel de proiecte se realizează în baza Dispoziției Directorului General al ADR Nord-Est nr. 112/02.04.2024 privind aprobarea Schemei de ajutor de stat și de minimis pentru susținerea turismului sustenabil.

(2) Activitățile eligibile care implică ajutor de stat/de minimis sunt activitățile care au ca obiect dezvoltarea în domeniul turismului sustenabil, de tipul:

a) construcția, reabilitarea, modernizarea bazelor de tratament și a centrelor balneare cu servicii integrate;

b) construcția și reabilitarea parcurilor de aventuri, aquaparcurilor;

c) construcția, reabilitarea, modernizarea rețelelor de captare și transport a izvoarelor minerale;

Activitățile de la literele a), b) și c) se pot finanța prin ajutor de stat regional pentru investiții, în condițiile indicate la alin. (3) sau prin ajutor de stat pentru investiții în infrastructura locală.

d) realizarea planurilor de interpretare, valorificarea obiectivelor de patrimoniu;

e) realizarea planurilor privind sustenabilitatea investiției.

Activitățile de la lit. d) și e) se pot finanța exclusiv prin ajutor de minimis, în baza Schemei anterior menționate.

(3) Lucrările de reabilitare, respectiv de modernizare pot fi considerate eligibile prin ajutor de stat regional pentru investiții numai în măsura în care sunt aferente și intrinsec legate de o investiție inițială. Simpla înlocuire a activelor fără schimbarea fundamentală a întregului proces de producție/prestare servicii constituie o investiție de înlocuire și nu este eligibilă pentru ajutor de stat regional pentru investiții, deoarece nu se califică drept o schimbare fundamentală a procesului de producție/prestare servicii global și, prin urmare, nu constituie o investiție inițială. Acest lucru este valabil și în cazul în care echipamentele individuale sunt înlocuite cu altele care sunt mai performante, cu excepția cazului în care acest lucru duce la o schimbare fundamentală a procesului general de producție/prestare servicii.

(4) Pentru ca întreaga finanțare publică a unui proiect să nu intre sub incidența normelor privind ajutorul de stat, trebuie ca finanțarea oferită pentru realizarea proiectului să nu fie utilizată pentru subvenționarea încrucișată sau indirectă a altor activități economice, inclusiv exploatarea infrastructurii. În cazul în care solicitantul propune prin proiect atât activități care intră sub incidența normelor privind ajutorul de stat, cât și activități care nu implică ajutor de stat, subvenționarea încrucișată poate fi exclusă prin ținerea de evidențe contabile separate, alocarea costurilor și veniturilor într-un mod adecvat și garantarea faptului că finanțarea publică nu favorizează alte activități, prin prezentarea documentelor contabile care atestă separarea evidenței acestor activități.

(5) La depunerea Cererii de finanțare, solicitantul va opta pentru unul din următoarele tipuri de ajutor: ajutor de stat regional pentru investiții sau ajutor de stat pentru investiții în infrastructurile locale.

(6) Cererea de finanțare conține cel puțin următoarele informații: denumirea întreprinderii și dimensiunea acesteia, descrierea proiectului, data începerii și finalizării acestuia, locul de desfășurare a proiectului, lista cheltuielilor, tipul de ajutor, precum și valoarea finanțării nerambursabile necesare pentru realizarea proiectului.

(7) La depunerea Cererii de finanțare, solicitantul va prezenta Devizul obiectivului de investiție "Turism sustenabil" întocmit conform HG nr. 907/2016, cu modificările și completările ulterioare.

III.1. AJUTOR DE STAT REGIONAL PENTRU INVESTIȚII

Ajutorul de stat regional pentru investiții este o categorie specifică de ajutor de stat considerat compatibil cu piața comună, în cazul îndeplinirii unor condiții, fiind exceptat de obligația notificării prealabile. Acesta se acordă cu respectarea prevederilor art. 14 din Regulamentul (UE) nr. 651/2014 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratat.

În aplicarea prezentului ghid, ajutorul de stat regional pentru investiții (denumit în continuare, "ajutor regional") reprezintă ajutorul regional acordat pentru o investiție inițială.

Investiția inițială, în sensul normelor ce reglementează ajutorul de stat regional și al prezentului ghid, înseamnă o investiție în active corporale și necorporale legată de una sau mai multe dintre următoarele:

- (i) înființarea unei noi unități;
 - (ii) extinderea capacității unei unități existente;
 - (iii) diversificarea producției unei unități prin produse sau servicii nu au fost fabricate anterior în unitate sau;
 - (iv) o schimbare fundamentală în procesul global de producție al produsului (produselor) sau al furnizării globale a serviciului (serviciilor) vizate de investiția în unitate;
- O investiție de înlocuire nu constituie investiție inițială.

Reguli privind ajutorul de stat regional pentru investiții:

1) Este obligatorie realizarea prin proiect a unei investiții inițiale, în sensul prevăzut în Regulamentul (UE) nr. 651/2014.

2) Activele necorporale trebuie să îndeplinească următoarele condiții cumulative:

- (i) să fie utilizate exclusiv în cadrul unității care primește ajutorul;
- (ii) să fie amortizabile;
- (iii) să fie achiziționate în condițiile pieței de la terți care nu au legături cu beneficiarul ajutorului;
- (iv) să fie incluse în activele întreprinderii care beneficiază de ajutor și să rămână asociate proiectului pentru care s-a acordat ajutorul pe o perioadă de minimum cinci ani, de la data efectuării plății finale în cadrul proiectului.

3) Costurile activelor necorporale finanțate prin ajutor regional de stat pentru investiții, sunt eligibile numai până la un plafon de 50 % din costurile totale eligibile ale investiției inițiale.

4) Ajutorul de stat regional pentru investiții nu poate fi acordat unui beneficiar care a efectuat o relocare către unitatea în care urmează să aibă loc investiția inițială pentru care se solicită ajutorul, în cei doi ani anteriori depunerii cererii de finanțare. De asemenea, acesta se angajează că nu va face acest lucru pentru o perioadă de până la doi ani după finalizarea investiției inițiale pentru care se solicită ajutorul. Această prevedere se aplică la nivel de "grup".

5) Orice investiție inițială legată de aceeași activitate sau o activitate similară demarată de același beneficiar (la nivel de grup) într-un interval de trei ani de la data de începere a lucrărilor la o altă investiție care beneficiază de ajutor în aceeași regiune de nivel 3 din Nomenclatorul comun al unităților teritoriale de statistică, este considerată ca făcând parte dintr-un proiect unic de investiții. În cazul în care un astfel de proiect unic de investiții este un proiect mare de investiții, valoarea totală a ajutoarelor pentru proiectul unic de investiții nu depășește valoarea ajutorului ajustat pentru proiecte mari de investiții.

6) În cazul ajutoarelor de stat regionale de investiții acordate pentru o schimbare fundamentală a procesului de producție, costurile eligibile trebuie să depășească amortizarea efectuată în cursul ultimelor trei exerciții financiare pentru activele legate de activitatea care trebuie modernizată. În cazul ajutoarelor acordate pentru diversificarea unei unități existente, costurile eligibile trebuie să depășească cu cel puțin 200% valoarea contabilă a activelor reutilizate, astfel cum au fost înregistrate în exercițiul financiar ce precede începerea lucrărilor.

7) Dacă există lucrări demarate de același beneficiar, într-un interval de trei ani de la data de începere a lucrărilor la o altă investiție care beneficiază de ajutor în aceeași regiune de nivel 3 din Nomenclatorul comun al unităților teritoriale de statistică, care pot fi astfel considerate ca făcând parte dintr-un proiect unic de investiții, valoarea ajutorului de stat regional pentru investiții se va ajusta după formula de mai jos:

Valoarea ajustată a ajutoarelor înseamnă valoarea maximă permisă a ajutoarelor pentru un proiect mare de investiții, calculată conform formulei:

$$\text{valoarea maximă a ajutoarelor} = R \times (A + 0,50 \times B + 0 \times C),$$

unde: R este intensitatea maximă a ajutoarelor aplicabilă în zona în cauză prevăzută într-o hartă regională aprobată care este în vigoare la data acordării ajutorului, cu excepția intensității majorate a ajutoarelor pentru IMM-uri, A reprezintă costurile inițiale eligibile în valoare egală cu 55 milioane EUR, B este partea din costurile eligibile cuprinsă între 55 milioane EUR și 110 milioane EUR, iar C este partea din costurile eligibile de peste 110 milioane EUR;

Proiect mare de investiții înseamnă o investiție inițială cu costuri eligibile care depășesc 50 de milioane EUR, calculată la tarifele și cursul de schimb de la data acordării ajutorului.

Intensitatea maximă a ajutorului regional

Finanțarea nerambursabilă maximă ce poate fi acordată ca ajutor de stat regional pentru investiții nu trebuie să depășească limita intensităților maxime stabilite pentru perioada 2022-2027 pentru investiții inițiale prin Hotărârea Guvernului nr. 311/2022, aplicabilă la valoarea costurilor eligibile finanțabile prin ajutor de stat regional aferente proiectului, astfel:

Nr. crt.	Județul în care este localizată investiția în Regiunea de Dezvoltare Nord-Est	Intensitatea maximă a ajutorului aplicabilă ajutoarelor regionale acordate întreprinderilor mari pentru proiectele de investiții ale căror costuri eligibile nu depășesc 50 milioane EUR
1.	Bacău	60%
2.	Botoșani	60%
3.	Iași	50%
4.	Neamț	60%
5.	Suceava	60%
6.	Vaslui	60%

III.2. AJUTORUL DE STAT PENTRU INVESTIȚII ÎN INFRASTRUCTURILE LOCALE

Ajutorul de stat pentru investiții în infrastructurile locale este ajutorul pentru construirea sau modernizarea infrastructurilor locale, în speță a celor care contribuie la nivel local la îmbunătățirea mediului de afaceri. Acest lucru trebuie să fie justificat de solicitant în cadrul Cererii de finanțare.

1) Valoarea ajutorului de stat pentru investiții în infrastructurile locale nu trebuie să depășească diferența dintre costurile eligibile și profitul din exploatare aferent investiției. Profitul din exploatare se deduce din costurile eligibile ex-ante, pe baza unor estimări rezonabile.

2) Profit din exploatare înseamnă diferența dintre veniturile actualizate și valoarea actualizată a costurilor de exploatare pe durata de viață economică a investiției, în cazul în care această diferență este pozitivă. Costurile de exploatare includ costuri precum costurile cu personalul, materialele, serviciile contractate, comunicațiile, energia, întreținerea, chiria, administrarea, dar exclud costurile de amortizare și costurile de finanțare în cazul în care acestea au fost acoperite de ajutoare pentru investiții. Actualizarea veniturilor și a costurilor de exploatare cu ajutorul unei rate de actualizare corespunzătoare permite realizarea unui profit rezonabil.

3) Pentru a fi eligibile, activele necorporale finanțate prin ajutor de stat pentru investiții în infrastructura locală trebuie să îndeplinească următoarele condiții cumulative:

- (i) să fie utilizate exclusiv în cadrul unității care primește ajutorul;
- (ii) să fie achiziționate în condițiile pieței de la terți care nu au legături cu beneficiarul ajutorului.

III.3. AJUTOR DE MINIMIS

Articolul 108 alineatul (3) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE) prevede obligația de a notifica Comisiei Europene ajutoarele de stat, astfel încât aceasta să evalueze dacă sunt compatibile cu piața comună.

Ajutorul de minimis este un ajutor limitat conform normelor Uniunii Europene la un nivel care nu distorsionează concurența și/sau comerțul cu statele membre. Regula de minimis a fost introdusă pentru exceptarea de la notificare a ajutoarelor de o valoare mică.

Ajutor de minimis reprezintă ajutorul acordat conform Regulamentului (UE) nr. 2831/2023, a cărui valoare, per întreprindere unică, nu depășește 300.000 EUR în nicio perioadă de 3 ani, calculată pe bază continuă.

Ajutorul de minimis acordat în cadrul acestui apel de proiecte ia forma finanțării nerambursabile.

Cheltuielile eligibile finanțabile prin ajutor de minimis sunt cheltuielile indirecte constând în rată forfetară de maximum 7% din cheltuielile eligibile finanțate prin ajutor de stat regional pentru investiții sau ajutor pentru investiții în infrastructurile locale. Rambursarea acestora se va realiza prin aplicarea ratei forfetare la valoarea eligibilă autorizată a cheltuielilor directe din Devizul obiectivului de investiție "Turism sustenabil".

Ajutorul de minimis se acordă numai dacă se acordă ajutor regional pentru finanțarea unei investiții inițiale sau ajutor de stat pentru investiții în infrastructurile locale. Este opțională includerea în proiect a activităților finanțabile prin ajutor de minimis. Acordarea ajutorului de minimis este condiționată de respectarea plafonului de minimis și a regulii de cumul.

Finanțarea nerambursabilă maximă acordată ca ajutor de minimis nu poate depăși plafonul de minimis, respectiv echivalentul în lei al sumei de 300.000 EUR, per întreprindere unică, cu respectarea regulii de cumul.

Reguli de acordare a ajutorului de minimis:

1) În conformitate cu prevederile articolului 2 alineatul (2) din Regulamentul (UE) nr. 2831/2023, în sensul Regulamentului nr. 2831/2023, conceptul de "**întreprindere unică**" include toate întreprinderile între care există cel puțin una dintre relațiile următoare:

(i) o întreprindere deține majoritatea drepturilor de vot ale acționarilor sau ale asociaților unei alte întreprinderi;

(ii) o întreprindere are dreptul de a numi sau revoca majoritatea membrilor organelor de administrare, de conducere sau de supraveghere ale unei alte întreprinderi;

(iii) o întreprindere are dreptul de a exercita o influență dominantă asupra altei întreprinderi în temeiul unui contract încheiat cu întreprinderea în cauză sau în temeiul unei prevederi din actul constitutiv sau din statutul acesteia;

(iv) o întreprindere care este acționar sau asociat al unei alte întreprinderi și care controlează singură, în baza unui acord cu alți acționari sau asociați ai acelei întreprinderi, majoritatea drepturilor de vot ale acționarilor sau ale asociaților întreprinderii respective.

Întreprinderile care întrețin, prin intermediul uneia sau a mai multor întreprinderi, oricare din relațiile la care se face referire la punctele (i) - (iv), sunt considerate la rândul lor "întreprinderi unice".

Astfel, dacă întreprinderea A deține majoritatea drepturilor de vot ale întreprinderii B, iar B deține, la rândul ei, majoritatea drepturilor de vot ale întreprinderii C, atunci toate cele 3 întreprinderi constituie o întreprindere unică și împreună vor putea beneficia de 300.000 EUR (nu fiecare în parte de câte 300.000 EUR).

III.4. Condiții de acordare a ajutorului de stat / de minimis

1) Pentru investițiile finanțate prin ajutor de stat, lucrările nu trebuie să fie demarate înainte de depunerea cererii de finanțare, respectiv fie nu au fost demarate lucrările de construcții în cadrul investiției, fie nu a fost încheiat primul angajament cu caracter juridic obligatoriu de comandă pentru echipamente sau orice alt angajament prin care investiția devine ireversibilă, cu excepția cheltuielilor pentru cumpărarea de terenuri și lucrărilor pregătitoare, cum ar fi obținerea permiselor / autorizațiilor și realizarea studiilor de fezabilitate.

2) Sunt eligibile pentru a fi finanțate prin ajutor de stat regional pentru investiții și/sau ajutor pentru investiții în infrastructurile locale tipurile de cheltuieli cu activele corporale și/sau necorporale detaliate la alin. (3). Acestea trebuie să se regăsească înregistrate în contabilitatea beneficiarului în conturile de imobilizări corporale și necorporale, aferente investiției finanțate în cauză.

3) Cheltuielile eligibile finanțabile prin ajutor de stat regional pentru investiții și/sau ajutor pentru investiții în infrastructurile locale cuprind:

i) investiții în active corporale

1. Construcții și instalații

2. Cheltuieli cu Echipamente / dotări / active corporale

2.1. Cheltuieli cu achiziția de utilaje, echipamente tehnologice și funcționale care nu necesită montaj
Cuprinde cheltuielile pentru achiziționarea utilajelor și echipamentelor care nu necesită montaj, inclusiv tehnologic.

2.2. Cheltuieli cu dotări

Cuprinde cheltuielile pentru dotări cu mijloace tehnice de apărare împotriva incendiilor.

ii) investiții în active necorporale: cuprinde cheltuielile cu activele necorporale: drepturi referitoare la brevete, licențe, know-how sau cunoștințe tehnice ne brevetate.

4) Taxa pe valoarea adăugată aferentă cheltuielilor eligibile finanțabile prin ajutor de stat regional pentru investiții și ajutor de stat pentru investiții în infrastructura locală este eligibilă, dacă nu este finanțată și din alte fonduri publice și dacă nu este rambursabilă în temeiul legislației naționale aplicabile.

5) Activele corporale și necorporale achiziționate trebuie să fie legate direct de investiția finanțată.

6) Activele achiziționate trebuie să fie noi.

7) Investiția finanțată din ajutor regional pentru investiții sau ajutor pentru investiții în infrastructura locală, după caz, trebuie menținută în regiunea beneficiară pentru o perioadă de cel puțin cinci ani de la finalizarea investițiilor. Această condiție nu împiedică înlocuirea unei instalații sau a unui echipament care a devenit depășit sau a fost distrus în această perioadă, cu condiția ca activitatea economică să fie menținută în Regiunea Nord-Est pentru perioada minimă relevantă.

8) Investițiile, respectiv activitățile eligibile aferente componentei "Turism sustenabil" trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

a) activitățile propuse prin proiect se încadrează fie în (i) tipurile de investiții inițiale finanțabile prin ajutor de stat regional pentru investiții, dacă beneficiarul optează pentru ajutor de stat regional pentru investiții, fie în (ii) tipurile de investiții finanțabile prin ajutor de stat pentru investiții în infrastructura locală, dacă beneficiarul optează pentru ajutor de stat pentru investiții în infrastructura locală, după caz;

b) se referă la investiții din cadrul componentei "Turism sustenabil" pentru care nu au fost demarate lucrările, respectiv fie nu au fost demarate lucrările de construcții în cadrul investiției, fie nu a fost încheiat primul angajament cu caracter juridic obligatoriu de comandă pentru echipamente sau orice alt angajament prin care investiția devine ireversibilă, înainte de depunerea cererii de finanțare, cu excepția cheltuielilor pentru aferente lucrărilor pregătitoare, cum ar fi obținerea permiselor / autorizațiilor și realizarea studiilor de fezabilitate;

c) trebuie să cuprindă, în mod obligatoriu, investiții în active corporale, finanțabile prin ajutor de stat regional pentru investiții sau ajutor de stat pentru investiții în infrastructurile locale; este opțională includerea în proiect a investițiilor în active necorporale;

d) este opțională includerea în proiect a activităților finanțabile prin ajutor de minimis; acordarea ajutorului de minimis este condiționată de respectarea plafonului de minimis și a regulilor de cumul.

9) În Cererea de finanțare și/sau Declarația unică și/sau Declarația pe propria răspundere, solicitantul/membru al parteneriatului care solicită ajutor va prezenta informații privind:

a) ajutoarele de minimis primite de întreprinderea unică în orice perioadă de trei ani calculată pe bază continuă, până la depunerea aplicației de proiect, respectiv încheierea actului de acordare a ajutorului de minimis. Informațiile vor fi actualizate de către solicitantul ajutorului de minimis înainte de încheierea actului de acordare a ajutorului de minimis;

b) structura întreprinderii unice din care face parte beneficiarul, dacă solicită finanțare prin ajutor de minimis;

c) faptul că nu a fost subiectul unei decizii de recuperare a unui ajutor de stat sau de minimis, emise de Comisia Europeană, Consiliul Concurenței, de un furnizor de ajutor de stat/de minimis sau alt organism competent sau, în cazul în care a făcut obiectul unei astfel de decizii, aceasta a fost deja executată și creanța integral recuperată, inclusiv dobânda aferentă;

d) faptul că investiția în infrastructura locală finanțată prin ajutor de stat pentru investiții în infrastructurile locale contribuie la nivel local la îmbunătățirea mediului de afaceri, fiind justificat în cadrul Cererii de finanțare acest lucru;

e) ajutoarele de stat regionale pentru investiții primite pentru orice investiție inițială care vizează aceeași activitate sau o activitate similară demarată de același beneficiar (la nivel de grup) într-un

interval de trei ani de la data de începere a lucrărilor la o altă investiție care beneficiază de ajutor în aceeași regiune de nivel 3 (județ) din Nomenclatorul comun al unităților teritoriale de statistică;

f) dacă există lucrări demarate de același beneficiar, într-un interval de trei ani de la data de începere a lucrărilor la o altă investiție care beneficiază de ajutor în aceeași regiune de nivel 3 din Nomenclatorul comun al unităților teritoriale de statistică, care pot fi astfel considerate ca făcând parte dintr-un proiect unic de investiții, caz în care se va ajusta valoarea ajutorului de stat, astfel încât valoarea totală a ajutoarelor pentru proiectul unic de investiții nu depășește valoarea ajutorului ajustat pentru proiecte mari de investiții (dacă beneficiarul a optat pentru finanțarea Componentei „Turism sustenabil” prin ajutor de stat regional pentru investiții);

g) faptul că nu a efectuat o relocare către unitatea în care urmează să aibă loc investiția inițială pentru care solicită ajutorul, în cei doi ani anteriori depunerii cererii de finanțare și că se angajează că nu va face acest lucru pentru o perioadă de până la doi ani după finalizarea investiției inițiale pentru care solicită ajutorul, la nivel de „grup”, dacă beneficiarul a optat pentru finanțarea Componentei „Turism sustenabil” prin ajutor de stat regional pentru investiții;

h) alte ajutoare de stat/de minimis în legătură cu aceleași costuri eligibile ca cel finanțabile prin prezenta schemă; informațiile vor fi actualizate de către solicitantul ajutorului înainte de încheierea actului de acordare a ajutorului;

i) faptul că solicitantul va prezenta documentele contabile care atestă organizarea de evidențe contabile separate, alocarea costurilor și veniturilor într-un mod adecvat, pentru a se garanta că finanțarea publică nu favorizează alte activități economice desfășurate de solicitant, inclusiv cele excluse de la aplicarea schemei.

10) Informațiile prevăzute la alineatul precedent, inclusiv cele privind ajutoarele de minimis, respectiv ajutoarele de stat de care a beneficiat anterior semnării contractului de finanțare, vor fi actualizate înainte de încheierea actului de acordare a ajutorului.

11) În cazul prezentului Ghid, sunt eligibile proiectele finanțate prin ajutor de stat regional pentru investiții a căror valoare maximă a ajutorului de stat regional pentru investiții/ întreprindere este de 41.250.000 EUR pentru investițiile realizate în județul Iași, respectiv 49.500.000 EUR, pentru investițiile realizate în județele Neamț, Bacău, Vaslui, Botoșani, Suceava.

12) În cazul prezentului Ghid, sunt eligibile proiectele finanțate prin ajutor de stat pentru investiții în infrastructurile locale la care valoarea ajutorului de stat pentru investiții în infrastructurile locale nu depășește 11.000.000 EUR sau al căror cost eligibil total nu depășește 22.000.000 EUR pentru aceeași infrastructură.

13) Beneficiarul trebuie să aibă capacitatea financiară de a asigura:

a) contribuția proprie la finanțarea cheltuielilor eligibile ale proiectului de minimum 40% din valoarea componentei eligibile a proiectului pentru acordarea ajutorului de stat regional, acoperirea cheltuielilor neeligibile ale proiectului (unde este cazul), precum și a celor pentru buna funcționare a acestuia în perioada de durabilitate, cu respectarea regulilor privind intensitatea maximă aplicabilă la nivelul regiunii, așa cum este prevăzută la subcapitolul III.1. Ajutor de stat regional pentru investiții.

b) contribuția proprie de minim 2% din valoarea eligibilă a cheltuielilor finanțabile prin ajutor pentru investiții în infrastructurile locale, acoperirea cheltuielilor neeligibile ale proiectului (unde este cazul), precum și a celor pentru buna funcționare a acestuia în perioada de durabilitate.

c) contribuția proprie de minim 2% din valoarea eligibilă a cheltuielilor finanțabile prin ajutor de minimis, acoperirea cheltuielilor neeligibile ale proiectului (unde este cazul), precum și a celor pentru buna funcționare a acestuia în perioada de durabilitate, cu respectarea plafonului *de minimis* și a regulilor de cumul.

Contribuția proprie a beneficiarului poate proveni din surse proprii, credite bancare care nu implică ajutor de stat/de minimis sau din alte surse private.

14) Un solicitant care își desfășoară activitatea atât în sectoare/domenii eligibile, cât și în sectoare/domenii neeligibile sau în sectoarele excluse din aria de aplicare a Regulamentului (UE) nr. 651/2014, cu modificările și completările ulterioare, și a Regulamentului (UE) nr. 2831/2023, poate beneficia de finanțare pentru domeniile de activitate eligibile, cu condiția prezentării documentelor contabile care atestă separarea evidenței acestor activități sau o distincție între costuri, ca urmare a semnării contractului de finanțare, astfel ca activitățile desfășurate în sectoarele excluse să nu beneficieze de ajutoare regionale/pentru infrastructuri locale/de minimis.

15) Data acordării ajutorului de stat / de minimis este data la care intră în vigoare contractul de finanțare, indiferent de momentul efectuării plăților/ rambursărilor efective.

16) Cursul valutar utilizat la solicitarea ajutorului de stat / de minimis este cursul Inforeuro din luna publicării ghidului specific. La semnarea contractului de finanțare, pentru calcularea cuantumului ajutorului de stat/de minimis acordat, se utilizează cursul InforEuro valabil la data semnării contractului de finanțare.

17) Valoarea totală a ajutoarelor de minimis de care a beneficiat o întreprindere unică, cumulată cu valoarea alocării financiare acordate în conformitate cu prevederile prezentului Ghid, nu va depăși echivalentul în lei a 300.000 EUR în nicio perioadă de trei ani, calculat la cursul InforEuro din luna semnării contractului de acordare a sprijinului financiar. Plafonul se aplică indiferent de forma ajutorului de minimis sau de obiectivul urmărit și indiferent dacă ajutorul este finanțat din surse naționale sau europene.

III.5. Reguli de cumul

(1) Ajutoarele de minimis nu se cumulează cu ajutoarele de stat acordate pentru aceleași costuri eligibile sau cu ajutoarele de stat acordate pentru aceeași măsură de finanțare prin capital de risc dacă un astfel de cumul ar depăși intensitatea sau valoarea maximă relevantă a ajutorului stabilită pentru condițiile specifice ale fiecărui caz de un regulament sau de o decizie de exceptare pe categorii adoptată de Comisie. Ajutoarele de minimis care nu se acordă pentru sau nu sunt legate de costuri eligibile specifice pot fi cumulate cu alte ajutoare de stat acordate în temeiul unui regulament de exceptare pe categorii sau al unei decizii adoptate de Comisie.

(2) Ajutoarele de minimis acordate în conformitate cu prevederile prezentului Ghid pot fi cumulate cu ajutoarele de minimis acordate în conformitate cu prevederile Regulamentului (UE) nr. 2832/2023, în limita plafonului stabilit în respectivul regulament. Acestea pot fi cumulate cu ajutoare de minimis acordate în conformitate cu alte regulamente de minimis în limita plafonului de 300.000 EUR, echivalent în lei.

(3) Ajutoarele cu costuri eligibile identificabile exceptate prin Regulamentul (UE) nr. 651/2014 pot fi cumulate cu:

a) orice alt ajutor de stat, atât timp cât măsurile respective vizează costuri eligibile identificabile diferite;

b) orice alt ajutor de stat, în legătură cu aceleași costuri eligibile, care se suprapun parțial sau integral, numai în cazul în care cumulul respectiv nu are drept rezultat depășirea celui mai ridicat nivel de intensitate a ajutorului sau a celui mai ridicat quantum al ajutorului aplicabil ajutorului respectiv în temeiul Regulamentului (UE) nr. 651/2014.

(4) Ajutoarele de stat exceptate în temeiul Schemei anterior menționate nu se cumulează cu niciun tip de ajutoare de minimis în raport cu aceleași costuri eligibile dacă un astfel de cumul ar conduce la o intensitate a ajutorului/ prag al ajutorului care le depășește pe cele prevăzute în schemă.

(5) Pentru respectarea regulilor de cumul, solicitantul ajutorului / membru al parteneriatului care solicită ajutor va prezenta, în Declarația pe propria răspundere informațiile referitoare la orice alt ajutor de stat de care a beneficiat sau dacă este în curs de solicitare a altor ajutoare de stat pentru aceleași costuri eligibile, respectiv informații referitoare la alte ajutoare de minimis primite de acesta și de întreprinderile cu care formează, împreună, o întreprindere unică, pe o perioadă de trei ani, cu respectarea prevederilor referitoare la întreprinderea unică. Informațiile vor fi actualizate de către solicitantul ajutorului / membru al parteneriatului care solicită ajutor înainte de încheierea actului de acordare a ajutorului de stat/de minimis.

(6) În cazul în care, după aplicarea regulilor de cumul, valoarea finanțării nerambursabile finanțată prin ajutor de minimis solicitată prin cererea de finanțare depășește plafonul de minimis specific (300.000 EUR pe orice perioadă de trei ani), întreprinderea poate opta, până la acordarea acestui ajutor, pentru reducerea finanțării solicitate sau pentru renunțarea, integrală sau parțială, la ajutoare anterioare deja primite pentru a nu depăși acest plafon, conform Deciziei CEJ în cauza C-608/19. Reducerea finanțării solicitate poate fi efectuată și în situația în care nu există un ajutor acordat anterior, atât în scopul încadrării în pragul finanțării stabilit prin prezentul ghid, cât și în scopul încadrării în plafonul de minimis.

Dacă Solicitantul nu ajustează valoarea solicitată astfel încât să se încadreze sub pragul de minimis sau nu renunță, integral sau parțial, la ajutoare anterioare deja primite, pentru a nu depăși acest plafon, atunci nu va beneficia de ajutor de minimis.

(7) În cazul fuziunilor societăților sau al achizițiilor de părți sociale, atunci când se stabilește dacă un nou ajutor de minimis acordat unei întreprinderi noi sau întreprinderii care face achiziția depășește plafonul relevant, se iau în considerare toate ajutoarele de minimis anterioare acordate tuturor întreprinderilor care fuzionează. Ajutoarele de minimis acordate legal înainte de fuziune sau achiziție rămân legal acordate.

(8) În cazul în care o întreprindere se împarte în două sau mai multe întreprinderi separate, ajutoarele de minimis acordate înainte de separare se alocă întreprinderii care a beneficiat de acestea, și anume, în principiu, întreprinderii care preia activitățile pentru care au fost utilizate ajutoarele de minimis. În cazul în care o astfel de alocare nu este posibilă, ajutoarele de minimis se alocă proporțional pe baza valorii contabile a capitalului social al noilor întreprinderi la data la care separarea produce efecte.

(9) Plafonul de minimis se calculează prin cumularea următoarelor ajutoare de minimis:

a) primite de întreprinderea solicitantă;

b) primite de toate celelalte întreprinderi cu care întreprinderea solicitantă formează întreprinderea unică;

c) în cazul fuziunilor societăților sau al achizițiilor de părți sociale, atunci când se stabilește dacă un nou ajutor de minimis acordat unei întreprinderi noi sau întreprinderii care face achiziția depășește plafonul relevant, se iau în considerare toate ajutoarele de minimis anterioare acordate tuturor întreprinderilor care fuzionează. Ajutoarele de minimis acordate legal înainte de fuziune sau achiziție rămân legal acordate.

d) în cazul în care o întreprindere se împarte în două sau mai multe întreprinderi separate, ajutoarele de minimis acordate înainte de separare se alocă întreprinderii care a beneficiat de acestea, și anume, în principiu, întreprinderii care preia activitățile pentru care au fost utilizate ajutoarele de minimis. În cazul în care o astfel de alocare nu este posibilă, ajutoarele de minimis se alocă proporțional pe baza valorii contabile a capitalului social al noilor întreprinderi la data la care separarea produce efecte.

(10) Cumularea ajutoarelor primite în regim de minimis se face indiferent de:

a) Sursa ajutoarelor (exemplu: buget de stat, buget local, fonduri europene);

b) Forma ajutoarelor (exemplu: finanțare nerambursabilă, scutiri de la plata unor taxe, garanții, facilități privind creditele primite, dobânzi subvenționate, garanții bancare);

(11) Dacă valoarea în EUR a unui ajutor de minimis ori modalitatea de determinare a acesteia sunt specificate în actul de acordare (exemplu: contract de finanțare, acord de principiu), atunci această valoare va fi dedusă din plafonul de minimis. În caz contrar, pentru determinarea valorii în EUR a ajutorului primit, se va utiliza rata de schimb InforEuro valabilă în luna acordării ajutorului (exemplu: luna emiterii/semnării actului de acordare a ajutorului).

III.6. Reguli privind utilizarea infrastructurii realizată prin proiect

(1) Infrastructura care beneficiază de ajutor în baza prezentei scheme trebuie să fie publică, deschisă utilizării, transparent și fără discriminare, de către toți utilizatorii, în aceleași condiții.

(2) Prețul perceput pentru utilizarea infrastructurii trebuie să corespundă prețului pieței.

(3) Orice concesiune sau alt tip de contract prin care un terț este însărcinat cu exploatarea infrastructurii/ bunurilor create/ modernizate/ reabilite/ prin proiect se face prin procedură competitivă, transparentă și nediscriminatorie, în condițiile legii în materie de achiziții publice.

(4) Pe perioada de durabilitate a proiectului, exploatarea infrastructurii/ bunurilor create/ modernizate/ reabilite prin proiect se realizează strict pentru îndeplinirea obiectivelor proiectului.

(5) Transmiterea dreptului de administrare asupra infrastructurii care beneficiază de sprijin sau către o structură competentă aflată în subordinea/ coordonarea beneficiarului se realizează exclusiv pentru îndeplinirea obiectivelor proiectului.

III.7. Lista sectoarelor pentru care nu se acordă sprijin financiar în conformitate cu prevederile legale aplicabile în domeniul ajutorului de stat / ajutorului de minimis/ FEDR

1) activitățile realizate de întreprinderile care își desfășoară activitatea în următoarele sectoare și/sau care vizează următoarele ajutoare:

(a) ajutoare acordate întreprinderilor care își desfășoară activitatea în domeniul producției primare de produse pescărești și de acvacultură;

(b) ajutoare acordate întreprinderilor care desfășoară activități de prelucrare și comercializare a produselor pescărești și de acvacultură, în cazul în care cuantumul ajutoarelor este stabilit pe baza prețului sau a cantității de produse achiziționate sau introduse pe piață;

(c) ajutoare acordate întreprinderilor care își desfășoară activitatea în domeniul producției primare de produse agricole;

(d) ajutoare acordate întreprinderilor care desfășoară activități de prelucrare și comercializare a produselor agricole, în unul din următoarele cazuri:

(i) atunci când valoarea ajutoarelor este stabilită pe baza prețului sau a cantității de produse de acest tip achiziționate de la producători primari sau introduse pe piață de întreprinderile respective;

(ii) atunci când ajutoarele sunt condiționate de transferarea lor parțială sau integrală către producătorii primari;

(e) ajutoare pentru facilitarea închiderii minelor de cărbune necompetitive, astfel cum sunt reglementate de Decizia 2010/787/UE a Consiliului;

(f) ajutoare destinate activităților legate de exportul către țări terțe sau către alte state membre, respectiv ajutoarelor legate direct de cantitățile exportate, ajutoarelor destinate înființării și funcționării unei rețele de distribuție sau destinate altor cheltuieli curente legate de activitatea de export;

(g) ajutoare condiționate utilizarea preferențială a bunurilor și serviciilor naționale față de bunurile și serviciile importate;

(h) ajutoare destinate achiziției de vehicule de transport rutier de mărfuri;

(i) ajutoare acordate întreprinderilor în dificultate;

2) domeniile excluse prin Regulamentul (UE) nr. 651/2014, cu modificările și completările ulterioare, respectiv activitățile realizate de întreprinderile care își desfășoară activitatea în următoarele sectoare:

(a) sectorul siderurgic, sectorul cărbunelui și al lignitului;

(b) sectorul transporturilor și pentru infrastructurile conexe, sectorul producerii, stocării, transportului și distribuției de energie și pentru infrastructurile energetice, cu excepția ajutoarelor regionale pentru investiții din regiunile ultraperiferice și a schemelor de ajutoare regionale de exploatare; sectorul comunicațiilor în bandă largă.

3) domeniile excluse prevăzute la articolul 7 din Regulamentul (UE) nr. 1058/2021 privind Fondul european de dezvoltare regională și Fondul de coeziune, respectiv:

(a) dezafectarea sau construirea de centrale nucleare;

(b) investițiile destinate reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră generate de activitățile enumerate în anexa I la Directiva 2003/87/CE;

(c) fabricarea, prelucrarea și comercializarea tutunului și a produselor din tutun;

(d) investițiile în infrastructura aeroportuară, cu excepția regiunilor ultraperiferice sau a aeroporturilor regionale existente, astfel cum sunt definite la articolul 2 punctul 153 din Regulamentul (UE) nr. 651/2014, în oricare dintre următoarele cazuri:

(i) în cadrul măsurilor de atenuare a impactului asupra mediului; sau

(ii) în cadrul sistemelor de securitate, de siguranță și de management al traficului aerian care rezultă din cercetarea MTA „Cerul unic european” (Single European Sky ATM Research);

(e) investițiile în eliminarea deșeurilor în depozite de deșeuri, exceptând:

(i) investițiile destinate regiunilor ultraperiferice, numai în cazuri justificate în mod corespunzător; sau

- (ii) investițiile pentru dezafectarea, reconversia sau securizarea depozitelor de deșeuri existente, cu condiția ca investițiile respective să nu le sporească capacitatea;
- (f) investițiile care sporesc capacitatea instalațiilor de tratare a deșeurilor reziduale, exceptând:
 - (i) investițiile destinate regiunilor ultraperiferice, numai în cazuri justificate în mod corespunzător;
 - (ii) investițiile în tehnologii de recuperare a materialelor din deșeurile reziduale în scopul economiei circulare;
- (g) investițiile legate de producția, prelucrarea, transportul, distribuția, stocarea sau arderea combustibililor fosili.